

Raadsinformatiebrief

Onderwerp

Decembercirculaire gemeentefonds 2021

Datum

4 januari 2022

Inleiding

De inhoud van de bijgaande decembercirculaire 2021 geeft aanleiding tot een financiële bijstelling in de jaarrekening 2021 en de meerjarenbegroting 2022 t/m 2025.

Een verschillenanalyse voor 2021 en het meerjarenperspectief 2022-2025 ten opzichte van de septembercirculaire 2021, evenals de budgettaire effecten daarvan, treft u als bijlage aan. Daarnaast is ter informatie een bijlage toegevoegd waarmee financieel inzicht wordt verkregen in de inmiddels 6 toegekende compensatiepakketten coronacrisis en de bestemmingsreserve 'Corona (Covid-19)'.

Beoogd effect

Door de financiële vertaling van de circulaire ontstaat een geactualiseerd financieel meerjarenperspectief.

Argumenten

In de decembercirculaire 2021 zijn diverse financiële bijstellingen opgenomen. Onderstaand worden de belangrijkste nader toegelicht.

Versterking dienstverlening gemeenten: parlementaire ondervragingscommissie kinderopvangtoeslag (POK).

De rijksoverheid geeft aan dat naast de hersteloperatie voor getroffen ouders en kinderen, er ook maatregelen nodig zijn die structureel tot brede verbeteringen in beleid en uitvoering moeten leiden. Onderdeel hiervan is het versterken van de dienstverlening bij alle onderdelen van de overheid, waaronder de gemeenten. Het kabinet heeft besloten voor het versterken van de dienstverlening bij gemeenten en het extra ondersteunen van mensen in kwetsbare posities voor de periode tot en met 2027 € 150 miljoen per jaar beschikbaar te stellen via diverse geldstromen. Vanaf 2021 is de compensatie in het gemeentefonds € 109 miljoen. Dit bedrag bestaat uit de volgende onderdelen:

- Robuust rechtsbeschermingssysteem;
- Systeemleren;
- Versterking ondersteuning wijkteams;
- Impuls integraal werken.

Jeugdhulp: subsidieregeling continuïteit cruciale jeugdzorg.

In mei 2019 hebben de VNG en het Rijk hiervoor afspraken gemaakt over de inrichting van een subsidieregeling. Op de begroting van het ministerie van VWS is toen € 20 miljoen beschikbaar gesteld. Via de subsidieregeling kunnen aanbieders van cruciale jeugdhulp

tijdelijke liquiditeitssteun ontvangen indien dit noodzakelijk is om continuïteit van zorg te garanderen. Er is afgesproken dat de middelen aan het eind van 2021 worden toegevoegd aan het gemeentefonds. Momenteel is nog € 18,9 miljoen beschikbaar in de subsidieregeling continuïteit cruciale jeugdzorg. Het restant van € 1,1 wordt op een later moment toegevoegd.

Salarislasten zorgdomein.

Het kabinet heeft aangegeven een bedrag van € 675 miljoen beschikbaar te stellen om de zorgsalarissen extra te verhogen. En stelt vanaf 2022 structureel € 94 miljoen beschikbaar aan gemeenten, opdat zij de financiële middelen hebben om de stijging van de zorgsalarissen in het sociaal domein mogelijk te kunnen maken. Een bedrag van € 80 miljoen landt in de algemene uitkering als een structurele toevoeging vanaf 2022, gesplitst in € 40 miljoen voor jeugdzorg en € 40 miljoen voor Wmo (zowel opvang en begeleiding als huishoudelijke hulp). In het voorjaar 2022 ontvangen gemeenten, bij de verwerking van de reguliere loon- en prijsbijstelling voor Beschermd Wonen, het resterende structurele bedrag van € 14 miljoen.

Kwaliteitsborging bouw- en woningtoezicht.

Op 1 juli 2022 treedt naar verwachting de nieuwe Wet kwaliteitsborging (Wkb) voor het bouwen in werking. De wet gaat gefaseerd in. Er wordt gestart met de eenvoudigere bouwprojecten, daarna volgen eventueel de meer complexere projecten. De Wkb heeft als doel de bouwkwaliteit en het bouwtoezicht te verbeteren door inschakeling van private kwaliteitsborgers. Deze taken vervallen hiermee bij gemeenten die overigens wel het bevoegd gezag blijven houden. Tegelijkertijd wijzigen bepaalde taken en krijgen gemeenten er extra taken bij. Voor de noodzakelijke voorbereidingen die de gemeenten nog moeten treffen tot de inwerkingtreding van de Wkb ontvangen gemeenten in 2021 een initiële bijdrage van € 10 miljoen.

In het kader van het nu toegekende 6^e compensatiepakket covid-19 worden over de jaren 2020 t/m 2022 de volgende bedragen gecompenseerd:

- *Continuïteit van zorg:* meerkosten jeugd en wmo € 47 miljoen in 2021. Voor jeugd € 26,2 miljoen en voor wmo 2015 € 20,8 miljoen. Ook komt er een regeling voor deze meerkosten in 2022.
- *Lokaal cultuuraanbod:* een compensatie van € 41,6 miljoen eenmalig in 2021. Dit komt bovenop de € 50 miljoen die eerder aan gemeenten is verstrekt over de eerste helft van 2021 voor de instandhouding van de lokale en regionale cultuur.
- *Inkomstenderving gemeenten 2020:* De compensatie vindt plaats op basis van het verschil tussen begrote en gerealiseerde inkomsten, waarbij eventuele meevallers ten opzichte van de begroting worden gesaldeerd met de derving. Gemeenten ontvangen geen compensatie voor gemiste inkomsten indien dit voortkomt uit eigen beleid. Vooruitlopend op deze afrekening hebben gemeenten in 2020 een voorschot ontvangen. Gemeenten hoeven een eventueel te veel ontvangen voorschot niet terug te betalen. Voor jaar 2021 wordt ook een compensatie in het vooruitzicht gesteld, af te rekenen in 2022.
- *Participatie sociale werkbedrijven:* Eerder heeft het kabinet de gemeenten, voor de periode van 1 maart tot 31 december 2020, € 140 miljoen verstrekt voor het opvangen van de exploitatietekorten van de Sociale Werkbedrijven. Het kabinet stelt voor ditzelfde doel aanvullend € 45 miljoen beschikbaar voor de periode van 1 januari 2021 tot 1

oktober 2021. Het bedrag is toegevoegd aan de integratie-uitkering Participatie, via een verhoging van de Rijksbijdrage Wsw. In de septembercirculaire 2021 was reeds een bedrag van € 35 miljoen aangekondigd. Daar is de gereserveerde € 10 miljoen, waarover ook wordt gesproken in de septembercirculaire 2021, aan toegevoegd. Hiermee is ook het laatste gedeelte van de aangekondigde steun verleend.

- *Gemeenteraadsverkiezingen 2022:* Het kabinet stelt middelen beschikbaar om gemeenten te compenseren voor de extra kosten die zij moeten maken bij het organiseren van de gemeenteraadsverkiezingen gezien de huidige epidemiologische situatie. De extra kosten hangen onder meer samen met het huren van locaties en het inhuren van stembureauleden voor het vervroegd stemmen op de maandag en dinsdag voorafgaand aan de reguliere dag van stemming, met aanvullende kosten voor de inrichting van stemlokalen, en eventueel huren van alternatieve locaties die beter geschikt zijn om als stemlokaal in te richten.

1.1 De financiële bijstelling van het gemeentefonds moet worden verwerkt in de jaarrekening 2021

De mutaties op de ontwikkeling van de hoogte van het gemeentefonds 2021 moeten worden verantwoord binnen het dienstjaar 2021. Het betreft een verhoging van per saldo € 350.000.

2.1 De toegekende financiële middelen in 2021 moeten in 2022 ter besteding beschikbaar blijven

De ontwikkeling van de hoogte van het gemeentefonds in 2021 leidt tevens tot bijstellingen van uitgavenbudgetten. Echter eerst gaat de financiële verrekening 2021 van de hoogte van het gemeentefonds mee in de resultaatbepaling van het boekjaar 2021. Daarna mogen bij de jaarrekening 2021 de bijstellingen van uitgavenbudgetten worden overgebracht naar 2022 via resultaatbestemming.

De volgende resultaatbestemmingen worden bij de jaarrekening 2021 voorgesteld voor een totaal van € 341.000:

- 6 ^e compensatiepakket coronacrisis (totaal 2021)	€	188.000
- Versterking dienstverlening gemeenten (totaal 2021)	€	119.000
- Kwaliteitsborging bouw- en woningtoezicht	€	13.000
- Inburgering (totaal 2021)	€	21.000

3.1 Er vindt actualisering plaats van het financieel meerjarenperspectief 2022 t/m 2025

Om een actueel financieel meerjarenperspectief 2022 t/m 2025 te krijgen, vindt bijstelling plaats van de hoogte van de uitkering gemeentefonds in combinatie met op te nemen correcties. Deze bijstellingen gaat plaatsvinden via de verwerking in de 1^e tussenrapportage 2022.

4.1 De verwerking van de decembercirculaire geeft een gewijzigd financieel meerjarenperspectief

De verwerking van de decembercirculaire leidt tot budgettaire bijstellingen waardoor het financieel meerjarenperspectief 2022 t/m 2025 is gewijzigd. Het hierop anticiperen in combinatie met overige noodzakelijke en gewenste ontwikkelingen zal gaan plaatsvinden bij de samenstelling van de Kadernota 2023. Daarbij zal een geactualiseerde doorkijk worden

gemaakt over de periode 2023 t/m 2026. Hiermee ontstaat vervolgens een voorlopig beeld van de begroting 2023.

Financiën

De financiële consequenties van deze circulaire zijn in bijgevoegde specificatie opgenomen.

De circulaire leidt voor het jaar 2021 tot een budgettair voordeel van € 350.000, te verwerken in de jaarrekening 2021. Daarbij wordt in lijn met eerdere besluitvorming geadviseerd om de in 2021 ontvangen extra middelen 6^e compensatiepakket coronacrisis (totaal € 188.000) hiervoor beschikbaar te houden door middel van resultaatbestemming bij de vaststelling van de Jaarrekening 2021. Voor de overige taakmutaties 2021 (totaal € 153.000) wordt eenzelfde advies voorgelegd.

Nogmaals voor de duidelijkheid, alle middelen die via het gemeentefonds worden gecompenseerd, kunnen als een algemeen dekkingsmiddel worden ingezet. Er is dus geen directe bestedingsplicht.

Wat betreft de Meerjarenraming 2022 t/m 2025 leidt deze circulaire uiteindelijk per saldo tot de volgende budgettaire effecten:

Jaar	Budgettair effect decembercirculaire 2021	
2022	0	voordeel
2023	-59.000	nadeel
2024	-60.000	nadeel
2025	-59.000	nadeel

Wanneer de budgettaire effecten van deze decembercirculaire vanaf 2022 en volgende jaren als bijstellingen worden verwerkt, leidt dit tot het volgende bijgestelde financieel meerjarenperspectief 2022 t/m 2025:

Jaar	BIJGESTELD meerjarenperspectief 2022 t/m 2025		OUD meerjarenperspectief 2022 t/m 2025	
2022	37.000	positief	37.000	positief
2023	-20.000	negatief	39.000	positief
2024	-12.000	negatief	48.000	positief
2025	69.000	positief	128.000	positief

Het advies is nu om de financiële gevolgen van deze circulaire voor wat betreft de periode 2022 en volgende jaren te verrekenen met het jaarlijks geraamde rekeningresultaat (via de 1^e tussenrapportage 2022).

De financiële gevolgen hiervan op het financieel meerjarenperspectief worden betrokken bij de samenstelling van de Kadernota 2023.

Coronamiddelen

Inmiddels is via het gemeentefonds een 6-tal compensatiepakketten in verband met de coronacrisis toegekend. De opbouw van deze toekenning is als volgt:

compensatie pakket coronacrisis	2020	2021	2022	Totaal
1	286.869	0	0	286.869
2	312.404	165.272	0	477.676
3	50.299	128.204	0	178.503
4	17.259	232.967	0	250.226
5	0	220.469	39.509	259.978
6	31.000	157.458	46.941	235.399
	697.831	904.370	86.450	1.688.651

Zie voor het complete beeld de afzonderlijke bijlage voor een nadere uiteenzetting van alle toegekende coronamiddelen.

Bijlagen

1. Decembercirculaire gemeentefonds 2021
2. Financiële gevolgen decembercirculaire gemeentefonds 2021:
 - a. Dienstjaar 2021
 - b. Meerjarenperspectief 2022 t/m 2025
3. Financieel overzicht 1^e t/m 6^e compensatiepakket coronamaatregelen + bestemmingsreserve 'Corona (Covid-19)'

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,
gemeentesecretaris

J.W.M. van de Ven

de burgemeester van Laarbeek

F.L.J. van der Meijden